
Urimelige patentregler bremser universitetsforskningen

AKTUELT

TOM SUNDAR

Email: tom.sundar@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Et mer rettferdig patentsystem vil være et viktig virkemiddel for å stimulere universitetsforskningen i Norge. Ved Radiumhospitalet har man gode erfaringer med en tredelingsmodell.

– Målet vårt er å stimulere kommersialiseringen av forskningsresultater og oppfinnelser. Modellen innebærer at patentrettighetene ikke skal tilfalle den enkelte forsker, men fordeles likt mellom forskeren, forskningsavdelingen og forskningsstiftelsen, sier Hans Petter Bugge, direktør for forskningsstiftelsen ved Det Norske Radiumhospital.

– Vekst og utvikling innen biomedisinsk og bioteknologisk forskning forutsetter gode og rettferdige patentsystemer, mener Bugge. Han tror at en tredeling av patentrettighetene slik Radiumhospitalet praktiserer, er med på å skape incitament hos alle involverte parter. Bare på den måten kan offentlige institusjoner drive frem forskningen, tror han.

Bugge mener at det såkalte lærerunntaket i arbeidstakeroppfinnelsesloven (1) er en hemsko for utviklingen i forskningen. Loven fritar lærere og vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler fra bestemmelsene om patenterbare oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere i offentlig eller privat tjeneste: – At universitetsansatte forskere skal ha eksklusive rettigheter, mens arbeidsgiveren ikke får noe igjen, er ikke bare urimelig, men det motvirker verdiskapningen på lang sikt.

I stedet vil Bugge ha gode systemer for å utnytte og kommersialisere forskningen. Det vil gi positive ringvirkninger i hele forskningsmiljøet og bedre muligheter for næringsutvikling og verdiskapning, mener han. Dette er også en

erfaring som Radiumhospitalet har gjort. Hans Petter Bugge forteller at forskningsstiftelsen årlig produserer 2–5 patentsøknader og omsetter for ca. 30 millioner kroner.

10–15 % av omsetningen er lisensinntekter, og det er et sentralt mål at lisensandelen skal øke i fremtiden.

– Det er ved å lisensiere ut patenter at forskningsmiljøet får sine inntekter. Dessuten er det viktig å finne nye bruksområder for våre forskningsresultater og oppfinnelser, understreker Bugge. Han forteller at stiftelsen eier 27 % av aksjene i det børsnoterte bioteknologiselskapet PhotoCure. Primo juli hadde selskapet en børsverdi på 2,3 milliarder kroner.

LITTERATUR

1. [www.lovdata.no/all/\(3.7.2000\)](http://www.lovdata.no/all/(3.7.2000)).

Publisert: 10. august 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.